

ФРІДРІХ ФОН ЛІСТ- ТЕОРЕТИК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Ковдик В.В.

Пошук шляху соціально-економічного розвитку є актуальним завданням для незалежної України. В умовах наростаючих процесів глобалізації держава повинна врахувати досвід інших країн і узгодити світові тенденції розвитку з особливостями національної економіки. Абсолютно природно, що економічна теорія і, взагалі економічна наука, має національне обличчя і намагалася теоретично обґрунтувати особливості і тенденції розвитку національної економіки.

Одним із фундаторів системи національної економіки є основоположник німецької історичної (економічної) школи у політичній економії Ф.Ліст (1789-1846) – службовець, вчений, громадський діяч, засновник “Генеральної асоціації промисловців і підприємців”, депутат Вюртембергських штатів.

Німеччина у першій половині ХІХ ст. – це роздроблена політично держава (300 князівств), і боротьба Ліста як депутата і вченого за створення митного союзу, який частково об’єднав би на економічній основі Німеччину, протиставила Ф.Ліста консервативним колам німецьких земель. Наслідками стали вигнання, засудження, відбуття покарання, виїзд у 1825 р. до США, і тільки перемога прихильників митного союзу дала змогу вченому повернутися на батьківщину.

В головному творі “Національна система політичної економії” Ф.Ліст виступив з ідеєю національної єдності Німеччини і перетворення її усправжню індустриальну державу через здійснення активної протекціоністської політики, яка б захистила слабку на той час німецьку буржуазію. Обґрунтуванню протекціонізму слугує і його теорія “продуктивних сил”, сутність якої зводиться до визначення добробуту нації не кількістю багатства, а ступенем розвитку продуктивних сил, до яких відносив не тільки виробництво але й освіту, науку, мистецтво, релігію, суд, поліцію, армію та інші інститути.

Політика протекціонізму, злагожені дії усіх інституцій держави, які розглядав Ліст, - першочергові завдання формування національної економіки України на сучасному етапі.